

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Trond Langseth

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner	

Lovlighetskontroll av vedtak fattet av Ørland/Bjugn landbruksnemnd
08.02.2010 om utsettelse på boplikt for Runar Schanke

Vedlegg:

- 1 Anke på vedtak i felles landbruksnemnd 10/2 - kopi av brev til Fylkesmannen
- 2 Anmodning om omgjøring av vedtak som gjelder utsettelse av boplikten på eiendommen Jensvollen - Bjugn 11/1
- 3 Fylkesmannen: Lovlighetsklage - konsesjon ved utsatt bosetting - Runar Schanke
- 4 Notat fra rådmannen i Bjugn: Ny vurdering i Ørland/Bjugn landbruksnemnd av vedtak i sak 2/2010 - konsesjon ved utsatt bosetting - Runar Schanke

Sakens bakgrunn og innhold

Kommunestyrerepresentanten Tore Melhuus har sammen med representantene Inger Johanne Vik og Arne Otto Skogen framsatt en lovlighetsklage over vedtak i landbruksnemnda fattet 08.02.2010 om utsatt boplikt for Runar Schanke i forbindelse med erverv av gnr. 11, bnr. 1 i Bjugn. Dette i medhold av kommunelovens § 59. Ørland/Bjugn landbruksnemnd vedtok med 5 mot 2 stemmer å innvilge inntil 2 års utsettelse på innfrielse av boplikten. Melhuus var en av to repr. som stemte imot i landbruksnemnda.

Klagerne ber om at landbruksnemnda - i tråd med god forvaltningsskikk - vektlegger de samfunnsmessige sidene av denne saken langt sterkere enn ved første gangs behandling av saken.

De viser også til et delegasjonsreglement i Bjugn kommune, revidert 28.08.07 og 01.07.08 der landbruksnemnda har fått delegert fullmakt etter odelslovens § 27 tredje ledd om fritak fra bo- og driveplikt for inntil 5 år. De viser også til at overordnet organ i henhold til reglementets fellesbestemmelser kan kreve å få seg forelagt enkeltsaker som underordnet organ har til behandling i hht delegert myndighet, bl. a. med tanke på omgjøring.

Rådmannen i Bjugn har i tillegg skrevet et internt notat til saksbehandler, hvor han bl. a. ber om at konsesjonslovens §§ 5 og 6 blir drøftet på en grundigere måte enn ved ordinær behandling, og at det blir redegjort for det Bjugn kommune oppfatter som en innskjerpelse av fritaksmuligheten fra boplikt.

Lovlighetsklagen og notatet fra rådmannen er mottatt 17.03.2010, altså 37 dager etter at landbruksnemndas vedtak ble fattet. Det ble imidlertid før dette sendt en anmodning til Fylkesmannen datert 02.03.2010 om omgjøring av vedtak i henhold til forvaltningslovens § 35. Dette er avvist av Fylkesmannen, bl. a. fordi varslingsfristen på 3 uker var utløpt.

Før dette ble det skrevet et brev av Tore Melhuus datert 2. mars og sendt Fylkesmannen, der det var framsatt en klage på vedtaket i landbruksnemnda. Det ble henvist til forvaltningslovens § 35, hvilket omhandler fylkesmannens mulighet til å overprøve et vedtak fattet av lavere instans. Fylkesmannen avviste dette, bl. a. fordi fristen for varsling av part på 3 uker var utgått.

Rettslig utgangspunkt, kommunelovens § 59:

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen bringe avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon inn for departementet (fylkesmannen) til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Krav om lovlighetskontroll framsettes for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelse. Hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til departementet.

Ved lovlighetskontroll skal det tas stilling til om avgjørelsen

- a. er innholdsmessig lovlig (materiell kompetanse),
- b. er truffet av noen som har myndighet til å treffe slik avgjørelse (personell kompetanse), og
- c. er blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse).

Departementet skal oppheve avgjørelsen hvis det er gjort slike feil at den er ugyldig.

Forskrift om tidsfrist for krav om lovlighetskontroll- fastsatt av KRD 13.01.1993 - sier at fristen for å kreve lovlighetskontroll for medlemmer av kommunestyret er 3 uker, og at fristen løper fra det tidspunkt avgjørelsen ble truffet.

Administrasjonens vurdering

Fristen for å kreve lovlighetskontroll er betydelig oversittet - det har gått ca. 6 uker i stedet for 3. Noe av grunnen til dette var at man først skrev et brev til Fylkesmannen og ba om overprøving av vedtaket. I henhold til Rundskriv H-2123, pkt. 4.1.8 er tidsfristen absolutt. Etter utløpet av fristen kan fylkesmannen evt. vurdere å ta saken opp til lovlighetskontroll på eget initiativ, heter det. Administrasjonen mener likevel at landbruksnemnda ut fra en konkret vurdering kan velge å likevel ta saken opp til behandling, spørsmålet om kravet skal avvises på grunn av oversittelse av fristen vil da overlates til fylkesmannen. Dersom nemnda velger dette, har en følgende merknader til punktene a - c over:

a. Materiell kompetanse

Dette punktet er det viktigste her, og det gjelder grovt sett om vedtaket kommunen har fattet er innenfor "forvaltningens frie skjønn". Tema ved lovlighetskontroll er en vurdering av om vedtaket er lovlig eller ikke. Ikke om vedtaket er "rett", dersom vedtaket er innenfor de rammer loven setter. Svaret må bli at det vedtaket som er fattet holder seg godt innenfor lovens rammer. Erverver har fått utsettelse på boplikten i inntil 2 år. I denne perioden reiser han etter avtale med daglig leder av samdrifta regelmessig til gården og deltar i arbeidet. I tillegg bor tidligere eier i på gården.

b. Personell kompetanse

Hadde organet myndighet til å treffe avgjørelsen? Svaret er ja. Begge kommunestyrene fattet i 2009 likelydende vedtak om delegasjon til landbruksnemnda:

"Kommunestyret delegerer til Ørland/Bjugn landbruksnemnd å ta avgjørelser og gi uttalelser på vegne av kommunen etter alle særlover innen landbruk hvor avgjørelsesmyndigheten ligger til kommunen, samt etter alle landbruksforskrifter med hjemmel i landbrukets særlover eller forurensningsloven."

Det vises forøvrig i brevet fra kommunestyrerepresentantene til et delegasjonsreglement for Bjugn kommune som ble vedtatt i 2007 og 2008, der landbruksnemnda hadde fått delegert fullmakt etter odelslovens § 27 tredje ledd om fritak fra bo- og driveplikt for inntil 5 år. Det er riktig at det ble vedtatt slik delegasjon til landbruksnemnda, men dette var en feil! Ørland/Bjugn landbruksnemnd hadde allerede myndighet til å behandle "saker av prinsipiell betydning" delegert fra begge kommunestyrene i 2005. Det er også feil vedr. lovhenviisningene, fritak fra bo- og driveplikt var f. eks. hjemlet i § 27a (landbruksadm. ble ikke forelagt dette før det ble vedtatt). Uansett er altså gjeldende delegasjon til landbruksnemnda fra 2009.

c. Prosessuell kompetanse

Er reglene for saksbehandling fulgt? Er avgjørelsen tuftet på korrekte og relevante fakta, eller er det lagt vekt på utenforliggende hensyn? Her må etter administrasjonens vurdering også svaret bli "OK". Runar Schankes opplysning om at han reiste til gården regelmessig og deltok i arbeidet (tilsvarende ca. 30 %) ble f. eks. sjekket med daglig leder i samdrifta Ole Birger Ness, som kunne bekrefte Schankes opplysninger. For øvrig er normale prosedyrer for saksbehandling fulgt.

Rådmannen i Bjugn ber i internt notat saksbehandler om å foreta en grundigere vurdering av enkelte forhold i saken. Administrasjonen mener at saken er utredet "godt nok" (som er en praktisk "operasjonalisering" av forvaltningslovens krav i § 17 om at saken skal være "så godt opplyst som mulig"). Det ligger utenfor rammene av en slik lovlighetskontroll å revidere vurdering eller vedtak. Spørsmålet er om det som er gjort er gjort på en lovlig måte.

Oppsummering:

Vedtaket er lovlig fattet. Administrasjonen mener at landbruksnemnda ikke trenger å ta stilling til om kravet om legalitetskontroll skal avvises på grunn av oversittet tidsfrist. Dette kan overlates til fylkesmannen.

Lederens innstilling

Under henvisning til kommunelovens § 59 pkt. 2, opprettholder Ørland/Bjugn landbruksnemnd sitt vedtak om 2 års utsatt boplikt for Runar Schanke i forbindelse med erverv av gnr. 11, bnr. 1 i Bjugn. Nemnda kan ikke finne noe grunnlag for at vedtaket skulle kjennes ulovlig. Saken oversendes fylkesmannen til behandling.